

Siyasette sivil zamanlar

AB'ye uyum sürecinde STK'lerin rolü ne olacak? Teoride AB'yi bile değiştirmeleri mümkün. Peki, ama nasıl? Sorunun yanıtı, para, güç ve uzmanlığa çıkıyor. Bu da bütün filmi başa sarmak anlamına geliyor. Görünen o ki, hükümet AB ile müzakere ederken içeride de bir siviller mücadelesi yaşanacak. Çevre, engelliler, tarih, kadın ve insan hakları alanında çalışan STK'lere hedeflerini sorduk. İşte yanıtları...

Özgür Erbaş

Türkiye'de sivil toplum örgütleri üzerine tartışmalar çok boyutlu olarak sürüyor. Kimilerine göre, "devletin altını oyuyorlar" kimilerine göre de "siyaseti sivilleştiriyorlar" yani demokrasiyi kuruyorlar. Hal bu olsa da, özellikle AB ile müzakere süreciyle birlikte adından en çok söz edilen yine onlar. Hatta AB ile müzakerelerin en önemli aktörlerinden Başmüzakereci Ali Babacan, STK'ler için düzenlenen bilgilendirme toplantısında işbirliği çağrısı yaptı. Bu birlikten beklenirse STK'lerle birlikte "Türkiye'nin müzakere pozisyon belgesi"ni oluşturmak.

İlk anda kulağa hoş gelen bu teklifi birkaç soruyla açmak istersek karşımıza oldukça karmaşık bir tablo çıkıyor. Örneğin, STK'ler bu sürece nasıl katılacaklar ve hangi STK'ler bu süreçte söz sahibi olacak? Ayrıca bugüne kadar, "son derece teknik ve diplomatik bir süreç" olduğu vurgulanan müzakerelerin, hangi safhasında yer alacaklar?

Sonuçta Türkiye'de kooperatifler, hemşeri dernekleri ve vakıflar da dahil 150 bin kadar sivil toplum örgütünün varlığından söz ediliyor. Bunların pek çoğu için AB sürecine katılmak bir hayal. Çünkü bu süreç uzmanlık gerektiriyor. Uzmanlık ve lobicilik anlamında en iyi örnek ise TÜSİAD olsa gerek. Sonuçta TÜSİAD'ın Brüksel'de kendine ait bir binası var ve temsilcisi Bahadır Kaleağası 3 Ekim sürecinde en çok görüş alınan kişiydi.

NGO-GONGO SAVAŞI

Diğer STK'lerin böyle bir güce ulaşmaları mümkün olmadığına göre bu sürece katkıda kimin söz sahibi olacağı ve örgütlerin gelecekteki rolü de belirsizleşiyor. Ayrıca AB'nin kendi içinde bile STK'ler eleştirilen politik aktörler arasında. Eleştirinin nedeni, STK'lerin de tıpkı siyasi elitler gibi davranmaya başlaması, giderek uzmanlaşarak profesyonelleşmeleri ve ironik biçimde tabandan

kopmaları! İşte bu noktada, AB ile müzakerelerin bir "siviller mücadelesine" sahne olması bekleniyor. Çünkü TÜSİAD, MÜSİAD, TOBB gibi örgütlerle -ki GONGO yani hükümet güdümünde sivil toplum örgütü olarak anılıyorlar- yurttaş örgütlenmeleri (NGO) arasında, çıkar çatışması üzerine kurulu politik bir mücadele yaşanması kaçınılmaz.

Biz de AB'ye uyum sürecinde STK'lerin rolünün ne olacağını merak ettik. Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nde tam da bu konu başlığını taşıyan projenin koordinatörü Laden Yurttagülen'le STK kavramını ve Türkiye'deki STK'leri, Yeşiller'den Alper Akyüz'le AB müktesebatını değiştirme hedefinin gerçekçi olup olmadığını ve olacaksa bu sürece STK'lerin nerede dahil olacağını teorisini konuştuk. Müzakere başlığı olarak belirlenen 35 maddeyi genel olarak kapsayan beş STK'ye de bu sürece dair planlarını ve yaklaşımlarını sorduk. İşte yanıtları...

Devamı 8-9. sayfada

